

Всё вышесказанное свидетельствует о том, что Черноморское побережье Одесской области способно стать действительно украинской Меккой туризма и отдыха. Оно требует постоянного внимания к себе, а главное желания и воли системно заниматься решением этих важных проблем.

И у нашего государства есть все возможности. В его распоряжении имеются научно-исследовательский институт биологии южных морей, Одесский экологический университет, ряд других научных и учебных учреждений.

Именно, объединив их усилия, а также финансовые возможности инвесторов и государства, можно и нужно сдвинуть проблему с мёртвой точки, в считанные годы, превратив юго-запад Одесской области в туристический и экономически выгодный для страны край.

Охрана и рациональное использование природно-заповедных территорий – это необходимое, но вовсе недостаточное сегодня условие для их успешного развития. Очень важным становится их использование как природно-рекреационных территорий, основы для развития массового отдыха. Возможности же для этого, как мы видели выше, огромные. Однако они не будут реализованы, если не будет комплексного сочетания мер государственной поддержки с введением рыночных механизмов в сфере рекреационного обслуживания. Только такое сочетание позволит резко повысить качество рекреационного обслуживания, увеличить социальный эффект от функционирования всего курортно-рекреационного хозяйства.

Список использованных источников:

1. Зайцев Ю. «Твой друг Море» изд. «Маяк» 1985, с. 6.
2. Зайцев Ю. «Это удивительное море» изд. «Маяк» 1978, с. 3.
3. Симоненко В.К. «Вища школа» 1996, с. 197.

Вінтюк Ю.В.

*кандидат психологічних наук, доцент,
Національний університет «Львівська політехніка»*

СТВОРЕННЯ І АПРОБАЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ «ПСИХОЛОГІЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ОСОБИСТОСТІ»

Необхідність діяльності у сучасних умовах ринкової економіки вимагає зміни підходів до процесу підготовки фахівців різного профілю, у всіх сферах діяльності, зокрема, практичних психологів. У наявній ситуації професійному психологу потрібно не лише мати належний рівень фахової компетентності, а також знайти відповідну сферу для прикладання своїх знань і вмінь. Наша країна, яка постала перед викликами світової спільноти і її економічної системи, вимагає інтенсифікації процесів суспільного розвитку, що зумовлює необхідність впровадження професії психолога у найрізноманітніші сфери діяльності. А головною умовою адаптації до наявних реалій є формування високої конкурентоспроможності, як всіх галузей господарства, так і окремих фахівців, різного профілю. Звідси слідує потреба так організувати процес підготовки психологів у вітчизняних ВНЗ, щоб майбутні фахівці були здатними до діяльності в умовах конкуренції на ринку праці.

Мета роботи: з'ясувати наявні можливості підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахових психологів у процесі їхнього навчання у

ВНЗ, виробити і реалізувати раціональний підхід для створення відповідного навчального курсу, розробити і апробувати його.

Передусім необхідно відзначити, що підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахових психологів здійснюється в процесі навчання у ВНЗ, оскільки в ході нього відбувається розвиток їхньої професійної компетентності. Але, оскільки результати зачасту далекі від бажаних, для оптимізації цього процесу видається доречним розробка і впровадження навчального курсу, який мав би зробити хід формування конкурентоспроможності майбутніх фахових психологів усвідомленішим і цілеспрямованішим.

Початково планувалося скласти психологічний портрет особистості конкурентоспроможного фахівця шляхом з'ясування ряду психологічних особливостей, для чого передбачалося послідовно висвітлити такі аспекти проблеми: мотиваційний, інтелектуальний, когнітивний, комунікативний, афективний, особистісний, діяльнісний та ін. Проте, як з'ясувалося, з окремих складових практично не можливо скласти цілісний психологічний портрет конкурентоспроможної особистості, ні зрозуміти хід її формування тощо. Звідси постала необхідність розглядати не окремі компоненти, а процес становлення і функціонування конкурентоспроможної особистості в її цілісності. Для пошуку шляхів вирішення поставленого завдання було здійснено огляд наукових публікацій за темою дослідження.

Сучасні дослідники приділяють чимало уваги вивченню феномену конкурентоспроможності особистості (див., напр.: [1-3] та ін.). Теоретичні основи конкурентоспроможності, з позицій сучасних наукових поглядів, детально і різнобічно розглянуто в працях: А. В. Алексеевої, Н. В. Ортікової, С. А. Подосіннікової, С. І. Савчук та ін. Висвітленню головних аспектів конкурентоспроможної особистості теж присвячено низку праць. Так, Л. В. Галаган при формуванні конкурентоспроможності фахівця вважає за необхідне враховувати економічний аспект проблеми. Чимало публікацій на дану тему присвячено педагогічному аспекту; зокрема, розвиток конкурентоспроможності особистості в системі освіти розглянуто в працях С. Н. Бегідової, М. Є. Бушуєвої, Т. А. Данилової, Н. В. Корнейченко, С. Д. Резніка та ін.

Н. М. Черновол звертає увагу на необхідність врахування валеологічного аспекту проблеми конкурентоспроможності особистості; на профорієнтаційний аспект проблеми звертає увагу В. І. Шаповалов; інші автори відзначають важливість врахування акмеологічного аспекту: І. Н. Васильєв, Н. В. Кузьміна та ін. Ряд авторів вказує на важливість побудови раціональних стратегій забезпечення життєвого і професійного успіху; інформацію про це викладено у публікаціях Т. В. Гурої, С. Р. Кові, Д. Колінза, О. Г. Романовського та ін. Можливості розвитку конкурентоспроможності особистості висвітлено в публікаціях В. І. Андреева, М. Аткинсона, Т. Голві, Л. М. Мітіної, С. Д. Резніка, С. М. Романової та ін. Розгляд думок названих авторів та їхній аналіз не наводиться, оскільки здійснити навіть конспективний їх виклад не дозволяє обсяг даної публікації, проте вони враховані при формуванні підходу до вирішення проблеми.

З'ясування думок фахівців з приводу проблеми, що розглядається, дозволило встановити, що основою конкурентоспроможної особистості є не стільки її конкретні психологічні особливості, а передусім певні стратегії, які вона реалізує у процесі життєдіяльності. Ця обставина дозволила сформулювати раціональний підхід, який було реалізовано при укладанні навчального курсу

«Психологія конкурентоспроможної особистості», до якого увійшли наступні розділи та теми.

I. Вступ до курсу. Тема 1. Поняття і сутність конкурентоспроможності особистості.

II. Формування конкурентоспроможності особистості в процесі виховання і навчання.

Тема 2. Формування основ майбутньої конкурентоспроможності особистості в процесі дошкільного виховання.

Тема 3. Формування конкурентоспроможності особистості в системі загальної середньої освіти.

Тема 4. Адекватний вибір майбутньої професії як стратегія забезпечення життєвого успіху і конкурентоспроможності особистості.

Тема 5. Формування конкурентоспроможності особистості в системі вищої освіти.

III. Головні аспекти і підходи до формування конкурентоспроможності особистості.

Тема 6. Економічний аспект конкурентоспроможності.

Тема 7. Валеологічний аспект конкурентоспроможності.

Тема 8. Акмеологічний підхід до формування конкурентоспроможності особистості.

Тема 9. Поведінковий аспект конкурентоспроможності.

IV. Стратегії досягнення життєвого і професійного успіху як шлях забезпечення конкурентоспроможності особистості.

Тема 10. Стратегія успіху Ф. Скіннера: особливості та специфіка реалізації.

Тема 11. Стратегія успіху за А. Маслоу: особливості побудови та реалізації.

Тема 12. Стратегії успіху за С. Кові: теоретичні основи та особливості побудови.

V. Вимоги ринку праці до фахівця в сучасних умовах та забезпечення його конкурентоспроможності.

Тема 13. Особливості працевлаштування професійного психолога у ринкових умовах.

Тема 14. Побудова індивідуальної стратегії забезпечення життєвого і професійного успіху та особливості її реалізації.

VI. Технології підвищення конкурентоспроможності особистості в процесі самовдосконалення.

Тема 15. Психологічні засади розвитку конкурентоспроможності особистості.

Тема 16. Коучинг як інтерактивна технологія розвитку потенціалу особистості.

Апробація розробленого спецкурсу була здійснена протягом осіннього семестру біжучого навчального року, протягом якого спецкурс «Психологія конкурентоспроможної особистості» викладався магістрам спеціальності «Психологія», що дає підстави констатувати наступне. Спецкурс викликав інтерес у майбутніх фахових психологів, більшість із них виявили бажання не лише освоїти набуті знання, але й використати їх для підвищення власної конкурентоспроможності шляхом активізації особистісного розвитку. Вони не лише активно долучалися до обговорення винесених на розгляд питань з запропонованих тем, але й самі займалися пошуком додаткового матеріалу, який використовували для виступів під час практичних занять тощо.

Найактивніші навіть робили конструктивні пропозиції щодо включення у спецкурс нових тем, розгляду запропонованих питань під іншим ракурсом, а також пропонували внести певні зміни у процес викладання та ін.

Проведене дослідження дає підстави зробити наступні висновки:

Здійснене вивчення проблеми, яка перебуває у центрі розгляду, дозволило констатувати, що сучасний стан розвитку психологічної науки і практики дозволяє сформувати і реалізувати раціональний підхід до її вирішення. Сформований у результаті проведеного дослідження підхід можна реалізувати за допомогою складання і викладання майбутнім фаховим психологам навчального спецкурсу «Психологія конкурентоспроможної особистості». Апробація розробленого і впровадженого спецкурсу дозволяє стверджувати, що внаслідок його викладання відбувається активізація і оптимізація процесу формування конкурентоспроможності особистості студентів, оскільки дозволяє зробити його усвідомленішим і цілеспрямованішим, викликає у них зацікавленість і бажання скористатися набутими знаннями та вміннями.

Список використаних джерел:

1. Андрущенко Т. В. Вимоги до конкурентоспроможного спеціаліста / Т. В. Андрущенко // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2007. – № 5. – С. 43-47.
2. Глубока І. Асертивна поведінка як одна з основних складових конкурентоздатності й успішної професійної кар'єри учнівської молоді / І. Глубока // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2012. – № 1. – С. 172-178.
3. Митина Л. М. Психология развития конкурентоспособной личности / Л. М. Митина. – М., Воронеж: МСПИ, МОДЭК, 2003. – 400 с.

Гора Н.В.

аспірант,

*Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди*

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ТОВАРОЗНАВЦІВ

Входження України в глобалізований економічний простір на даний час вимагає від вищих навчальних закладів під час підготовки майбутніх фахівців з товарознавства впровадження та розвиток принципів, закономірностей, а також тенденцій вищої освіти економічного спрямування в нашій державі. Характерною підготовкою успішних та конкурентоспроможних фахівців з товарознавства в Україні потребує відповідного змістового наповнення, оновлення наукових підходів до сучасних вимог, повноцінну розробку та впровадження яких є можливим, на нашу думку, лише при детальному аналізі досягнень та розвитку тенденцій економічної науки загалом і економічної освіти зокрема [9].

Підготовка людини до професійної діяльності завжди була соціально-педагогічним завданням, від вирішення якого залежить економічний й культурно-технічний розвиток суспільства. Крім того, професія впливає на тип мислення, духовні якості та поведінку людини.